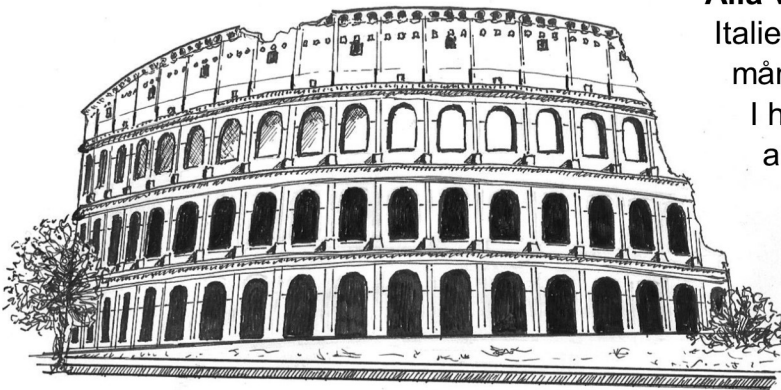

Italien

Colosseum i Rom

Viktiga städer och platser

Florens är en av Italiens vackraste städer. Bron Ponte Vecchio över floden Arno är ett omtyckt turistmål.

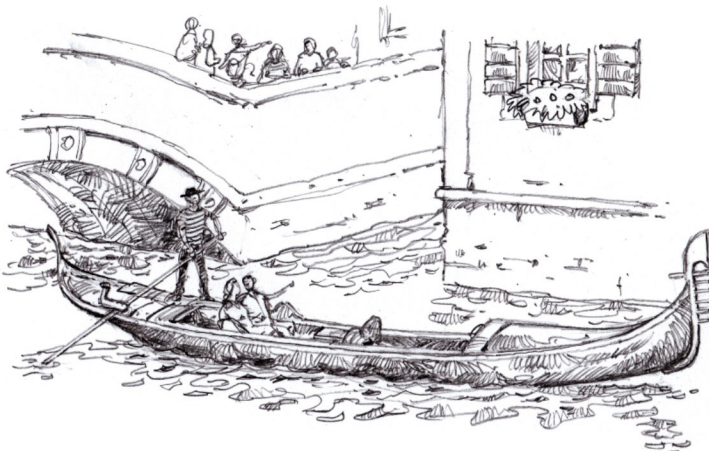
Fotboll är en nationalsport i Italien. Några kända fotbollslag är Milan, Inter och Juventus.

En stor årlig händelse i Italien är den långa cykeltävlingen Italien runt, Giro d'Italia.

Norr om Rom, i staden Pisa ligger det berömda lutande tornet. Byggnaden började tidigt luta för att den står på mjuk lermark.

Utanför Italiens västkust ligger de två stora öarna Sicilien och Sardinien.

Venedig är en fantastisk stad. Den är byggd på 118 små öar. Mellan husen slingrar sig kanaler istället för gator. Turisterna tar sig gärna en tur i de långa båtar som kallas för gondoler.

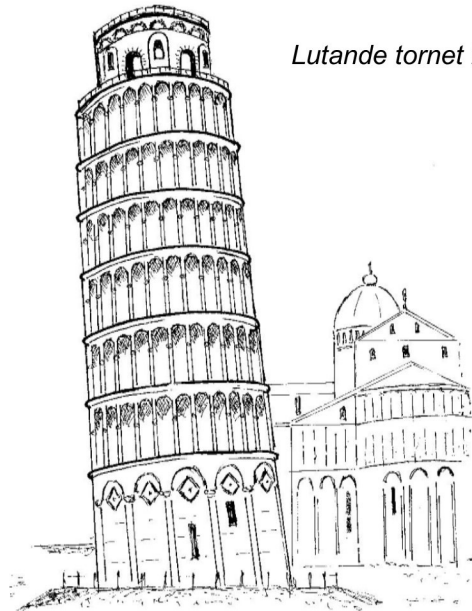
Gondolfärd i Venedig

Alla vägar bär till Rom

Italien är ett land med lång historia. Det är de många vackra byggnaderna ett bevis på.

I huvudstaden Rom finns den mäktiga arenan Colosseum. För 2 000 år sedan anordnades här grymma och blodiga skådespel med lejon och gladiatorer.

Nuförtiden kommer mängder av turister till Rom för att besöka sevärdheter, affärer och restauranger.

Lutande tornet i Pisa

Natur och naturtillgångar

Längst upp i norra Italien är landskapet bergigt. Här möter naturen den väldiga bergskedjan Alperna.

Söder om Alperna är klimatet varmt. Här finns stora slätter med åkrar. I det soliga vädret trivs växter som apelsinträd och citronträd. Man odlar även tomater, oliver och vindruvor.

Viktiga exportvaror från det italienska jordbruket är frukt, grönsaker, ost, pasta, charkuterivaror och vin.

I norra Italien ligger städerna Turin och Milano. Här finns flera viktiga industrier. Italienska kläder och skor är varor som tillverkas här och säljs till andra länder.

Italiensk biltillverkning är också berömd. Kända bilmärken är Ferrari, Lamborghini, Alfa Romeo och Fiat.

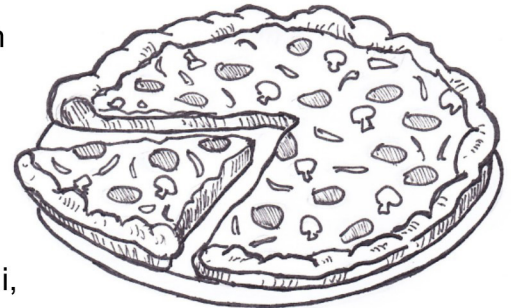
Italiensk mat

Italiensk mat är omtyckt i många länder. Pizza var från början fattigmansmat för fiskare från Neapeltrakten. Idag är det kanske världens mest spridda maträtt.

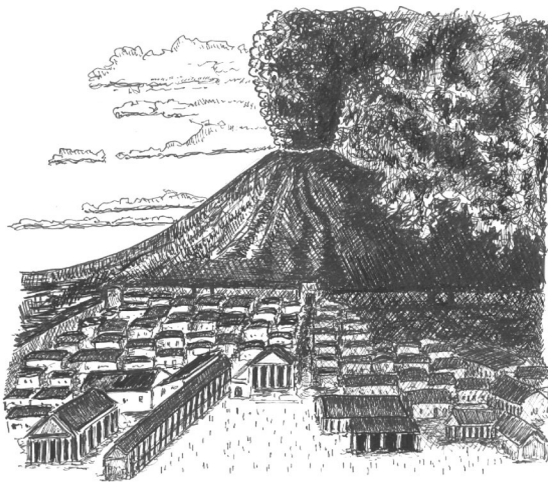
I trakten av staden Parma tillverkas de två delikatesserna Parmesanost och Parmaskinka.

Pasta är vanlig mat i Italien. Pastan finns i många former och färger. Några av dem heter spaghetti, fusilli, tagliatelle, macaroni och farfalle.

Även italiensk glass är känd långt utanför landets gränser.

Pizza Capricciosa

Vulkanen Vesuvius utbrott år 79 e.Kr. Staden Pompeji begravdes av lava och aska.

Pompeji och Herculaneum

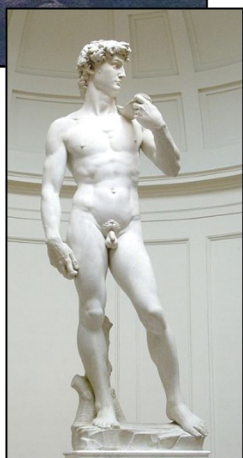
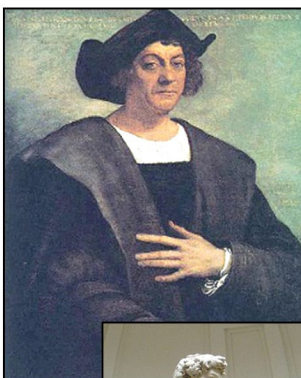
Utanför Neapel ligger vulkanen Vesuvius.

År 79 e.Kr. begravde vulkanen städerna Pompeji och Herculaneum med lava och aska.

Det kom att dröja ända till år 1860 innan städerna började grävas ut. De fynd man gjorde har varit till stor hjälp för att förstå hur människor levde under romartiden.

Idag kan man vandra runt på Pompejis gator bland bostadshus, affärer och verkstäder. Mängder av bagerier, barer och textilväverier har grävts fram, men även en idrottsanläggning, ett romerskt bad och en amfiteater.

Christofer Columbus

Statyn David

Sjöfarare, konstnärer och romare

Christofer Columbus var en sjöfarare från Genua. År 1492 seglade han till Västindien. Man brukar säga att Columbus upptäckte Amerika.

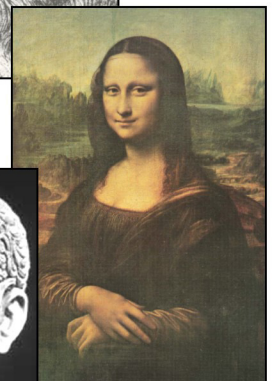
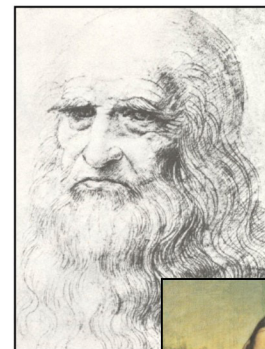
Mona Lisa är kanske världens mest berömda tavla. Den målades av Leonardo da Vinci.

Michelangelo var en annan känd konstnär och bildhuggare. Statyn David är nog hans allra mest berömda verk.

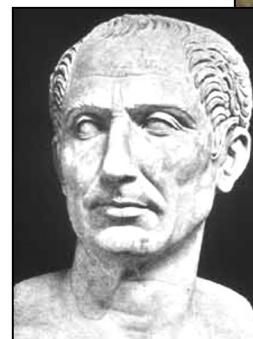
För 2 000 år sedan var det stora Romarriket ett mäktigt rike. Staden Rom var rikets centrum och huvudstad.

Julius Caesar hette en känd ledare från det gamla Romarriket. Han införde vår nuvarande årskalender som har 365 dagar.

Leonardo da Vinci

Mona Lisa

Julius Caesar

Energi och hållbar framtid

Vad är energi?

Solen är livsviktig för allt liv på jorden. Utan solen skulle jorden vara en planet utan liv. Solen ger allt levande energi.

All energi kommer faktiskt från solen på ett eller annat sätt. Solens strålar ger energi åt växterna på jorden. Växterna lagrar i sin tur solenergin i själva växten. Djur och människor får i sig denna energi när djuren och vi äter grönsaker och frukt, men även kött.

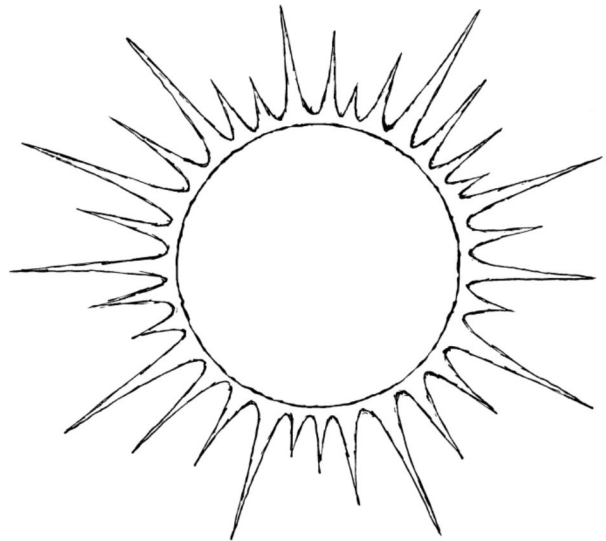
Solen värmer också upp jorden. Bilar går på bensin, som är tillverkad av olja, som i sin tur är lagrad solenergi. Ett tåg drivs av elektrisk energi, som kan komma från ett vattenkraftverk, som drivs av vatten som har "lyfts upp" i bergen av solenergi. Du vet säkert att detta kallas för vattnets kretslopp. Solenergi driver även vindarna och havsströmmarna, som vi också kan få energi ifrån.

Det finns olika energikällor

Visste du att det finns många olika slags energikällor? En del energikällor förnyas hela tiden. De tar aldrig slut. Sådana energikällor är sol, vind och vatten. De kallas för *förnybara energikällor*.

Dessa kan t.ex. ge vattenkraft, vindkraft, solkraft och jordvärme från en uppvärmd berggrund. Fast vindkraft och vattenkraft är egentligen också en form av solkraft. Det är ju solens energi som gör att det blåser och att det bildas havsströmmar och havsvågor. Det är även solen som gör att vatten "lyfts" från haven upp i bergen. Det är detta som kallas för vattnets kretslopp.

Men det finns även energikällor som kan ta slut. De kallas för *icke förnybara energikällor*. Exempel på sådana är olja, kol och naturgas. De räknas till fossila bränslen. Fossil betyder att de är uppgrävda. Fossila bränslen består av döda växter och djur, som levde på jorden för miljontals år sedan. Fossila bränslen bildas oerhört långsamt. Så om vi använder dem i den takt som vi gör nu, kommer de att ta slut i framtiden.

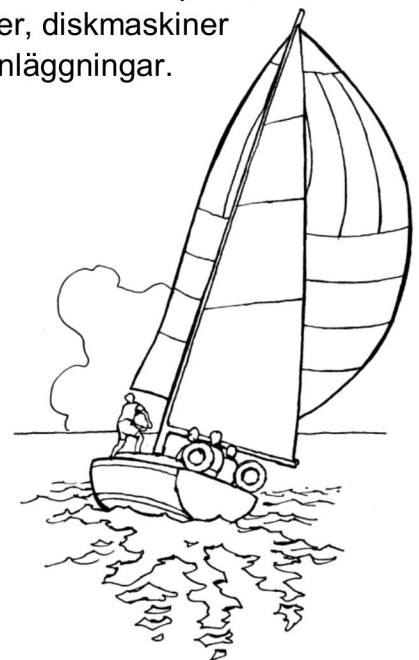

All energi kommer från solen.

Europa förbrukar mycket energi

Människorna i Europa använder mycket energi. Mängder av energi används i alla industrier och fabriker. Det går nämligen åt en väldig massa energi för att tillverka olika varor. Man använder också mycket energi för att transportera alla varor som produceras.

Även i Europas alla hem och hushåll förbrukas energi. Det behövs energi för belysning och uppvärmning. Men även alla våra apparater som vi har i hemmen slukar mycket energi. Det kan t.ex. vara datorer, tvättmaskiner, spisar, TV-apparater, diskmaskiner och musikanläggningar.

En segelbåt drivs av energi från vinden